

ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΤΡΟ 16 «ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ» – ΥΠΟΜΕΤΡΑ 16.1-16.2/16.1-16.5

1. Ποιος είναι ο στόχος του Μέτρου 16;

Απάντηση: Βασικός στόχος του Μέτρου 16 είναι η ανάπτυξη της συνεργασίας, με στόχο την μεταφορά των αποτελεσμάτων της έρευνας στην παραγωγική διαδικασία, την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και των καινοτομιών προς όφελος της παραγωγικότητας και της εξυπηρέτησης των αναγκών της αγοράς του αγροτικού τομέα, του παραγωγού και του καταναλωτή και τη μείωση του κόστους παραγωγής στον αγροτικό τομέα και στον τομέα των τροφίμων.

2. Ποιο είναι το πεδίο εφαρμογής του Μέτρου 16;

Απάντηση: Το πεδίο εφαρμογής του Μέτρου 16, αφορά τα ακόλουθα Υπομέτρα:

A. Υπομέτρο 16.1- 16.2 «Ίδρυση και λειτουργία επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014 – 2020 στο οποίο περιλαμβάνονται δύο δράσεις:

- Δράση 1: Ίδρυση (δυνητικών) Επιχειρησιακών Ομάδων της ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας
- Δράση 2: Υλοποίηση του επιχειρησιακού σχεδίου (project) των Επιχειρησιακών Ομάδων της ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας

B. Υπομέτρο 16.1 -16.5 «Συνεργασία για περιβαλλοντικά έργα περιβαλλοντικές πρακτικές και δράσεις για κλιματική αλλαγή» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014 – 2020 στο οποίο περιλαμβάνονται δύο δράσεις:

- Δράση 1: Δημιουργία συνεργασιών, ίδρυση Επιχειρησιακών Ομάδων της ΕΣΚ, με σκοπό την προώθηση δράσεων οι οποίες επιδεικνύουν σεβασμό στην προστασία του περιβάλλοντος και την προσαρμογή στην κλιματική

αλλαγή

- Δράση 2: Υλοποίηση του επιχειρησιακού σχεδίου (project) των συνεργασιών με σκοπό την προώθηση δράσεων οι οποίες επιδεικνύουν σεβασμό στην προστασία του περιβάλλοντος και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

(Βλ. άρθρο 1 της ΥΑ)

3. Τι είναι οι περιοχές εστίασης και ποιες εμπίπτουν στο Μέτρο 16;

Τα κράτη μέλη της ΕΕ καταρτίζουν Προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης με βάση τις κοινές προτεραιότητες αγροτικής ανάπτυξης. Οι προτεραιότητες αυτές κατανέμονται σε περιοχές εστίασης. Συγκεκριμένα στο Μέτρο 16 εμπίπτουν οι κάτωθι περιοχές εστίασης :

1A	Προώθηση της καινοτομίας, της συνεργασίας και της ανάπτυξης της βάσης γνώσεων στις αγροτικές περιοχές
1B	Ενίσχυση των δεσμών μεταξύ της γεωργίας, της παραγωγής τροφίμων, δασοκομίας και της έρευνας και καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένου του στόχου της βελτιωμένης περιβαλλοντικής διαχείρισης και αποδοτικότητας
2A	Βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας όλων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και διευκόλυνση της αναδιάρθρωσης και του εκσυγχρονισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων προκειμένου κυρίως να αυξηθεί η συμμετοχή και η επικέντρωση στην αγορά, καθώς επίσης και η διαφοροποίηση της γεωργίας
3A	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των πρωτογενών παραγωγών με την καλύτερη ένταξή τους στην αλυσίδα γεωργικών προϊόντων διατροφής μέσω συστημάτων ποιότητας και την προσθήκη αξίας στα γεωργικά προϊόντα, με προώθηση σε τοπικές αγορές και βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού, ομάδες παραγωγών και διεπαγγελματικές οργανώσεις
4A	Αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών του δικτύου Natura 2000, και εντός περιοχών που αντιμετωπίζουν φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα, της γεωργίας υψηλής φυσικής αξίας και της κατάστασης των ευρωπαϊκών τοπίων
4B	Βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των λιπασμάτων και των φυτοφαρμάκων
4Γ	Πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους και βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους
5A	Αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης νερού στη γεωργία
5Γ	Διευκόλυνση της παροχής και χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, υποπροϊόντων, αποβλήτων, υπολειμμάτων και λοιπών πρώτων υλών εκτός των τροφίμων για τους σκοπούς της βιο-οικονομίας

5Δ	Μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και αμμωνίας από τη γεωργία
5Ε	Προώθηση της διατήρησης και δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα στη γεωργία και τη δασοκομία

4. Σε ποιες περιοχές εστίασης συμβάλλει κάθε Υπομέτρο;

Το Υπομέτρο 16.1-16.2 συμβάλλει στις περιοχές εστίασης 2Α και 3Α.

Το Υπομέτρο 16.1-16.5 συμβάλλει στις περιοχές εστίασης 4Α, 4Β, 4Γ, 5Α, 5Γ, 5Δ και 5Ε.

5. Πώς επιλέγεται η περιοχή εστίασης στην οποία συμβάλλει το σχέδιο δράσης και το επιχειρησιακό σχέδιο στη συνέχεια ;

Η περιοχή εστίασης επιλέγεται από το δικαιούχο λαμβάνοντας υπόψη το αντικείμενο που αφορά και το στόχο που θέτει το σχέδιο δράσης, το οποίο πιο αναλυτικά θα τεθεί στο επιχειρησιακό σχέδιο.

Για παράδειγμα, αν το σχέδιο δράσης αφορά σε ενέργειες που θα δοκιμαστούν πιλοτικά με στόχο τη μείωση της κατανάλωσης νερού για την ενίσχυση της βιωσιμότητας της γεωργικής εκμετάλλευσης η περιοχή εστίασης είναι η 2Α. Αν όμως οι ενέργειες που θα δοκιμαστούν πιλοτικά αφορούν μεν στη μείωση της κατανάλωσης νερού αλλά με στόχο τη βελτίωση της ποσότητας του νερού στην ευρύτερη περιοχή εφαρμογής καθώς αντιμετωπίζεται σοβαρό πρόβλημα τότε η περιοχή εστίασης είναι η 4Β.

6. Τι είναι Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας (ΕΣΚ);

Απάντηση: Η Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας» (European Innovation Partnership for Agricultural productivity and Sustainability (EIP-AGRI)) είναι μία από τις πέντε (5) συμπράξεις καινοτομίας που ξεκίνησαν με πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 2012 (COM (2012) 79). Στόχος της είναι η ανάπτυξη ενός ανταγωνιστικού και βιώσιμου τομέα της γεωργίας και δασοκομίας που "επιτυγχάνει περισσότερα από λιγότερα" και αποσκοπεί να αποτελέσει μια λειτουργική γέφυρα μεταξύ γεωργίας, βιοοικονομίας, επιστήμης, επιχειρήσεων και άλλων φορέων σε ενωσιακό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

(Βλ. άρθρο 3 της ΥΑ)

7. Τι είναι Επιχειρησιακή Ομάδα (ΕΟ);

Απάντηση: Ως «Επιχειρησιακή Ομάδα της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας», νοείται η ομάδα φορέων που συνεργάζονται στο πλαίσιο ενός έργου για την επίτευξη πρακτικών λύσεων σε ένα συγκεκριμένο πρόβλημα ή την αξιοποίηση μιας καινοτόμου λύσης και το έργο τους αυτό χρηματοδοτείται από την Αγροτική Αναπτυξιακή Πολιτική της ΕΕ. Μια Επιχειρησιακή Ομάδα αποτελείται από πολλούς συνεργάτες με κοινό ενδιαφέρον για ένα συγκεκριμένο, πρακτικό σχέδιο καινοτομίας. Τα μέλη που εμπλέκονται σε μια Επιχειρησιακή Ομάδα θα πρέπει να αποτελούν ένα συνδυασμό ανθρώπων της πράξης, της επιχειρηματικότητας και της επιστήμης. Για παράδειγμα: Οι επιχειρησιακές ομάδες της ΕΣΚ συστήνονται από αγρότες, ερευνητές, συμβούλους, επιχειρήσεις και άλλους φορείς (π.χ. ΜΚΟ, ενώσεις καταναλωτών, κ.λπ.).

(Βλ. άρθρο 3 της ΥΑ)

8. Τι είναι η δυναμική Επιχειρησιακή Ομάδα;

Απάντηση: Είναι η συνεργασία που εγκρίνεται σε συνέχεια υποβολής αίτησης στήριξης στη Δράση 1 του Μέτρου 16, η οποία κατά τη διάρκεια υλοποίησης της εν λόγω Δράσης αναζητά και άλλα μέλη να συμπράξουν σε αυτή προκειμένου να υλοποιήσει το επιχειρησιακό σχέδιο (πιλοτικό έργο) στο πλαίσιο της Δράσης 2.

(Βλ. άρθρο 3 της ΥΑ)

9. Ποιος είναι ο Διαμεσολαβητής Καινοτομίας (Innovation Broker);

Απάντηση: Είναι το φυσικό πρόσωπο ή ο φορέας που αναλαμβάνει το έργο που αφορά στην ανακάλυψη των καινοτόμων ιδεών, την επιλογή των πλέον κατάλληλων με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των παραγωγικών μονάδων που μετέχουν στην Ομάδα προωθώντας την εφαρμογή καινοτόμων λύσεων σε ένα κοινό πρόβλημα ή για την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και την ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των ελληνικών αγροδιατροφικών προϊόντων, τη διασύνδεση των εταίρων της επιστημονικής – ερευνητικής κοινότητας με τους παραγωγικούς φορείς, την προετοιμασία εργασιών με θεματικές ομάδες ή δίκτυα ώστε να έρθουν κοντά τα ενδιαφερόμενα μέλη. Ο Διαμεσολαβητής έχει ρόλο έως και το στάδιο της υποβολής αίτησης στήριξης στη Δράση 2 του Μέτρου 16.

(Βλ. άρθρο 3 της ΥΑ)

10. Ποιος είναι ο Διευκολυντής Καινοτομίας (Innovation Facilitator);

Απάντηση: Είναι το φυσικό πρόσωπο ή ο φορέας που αναλαμβάνει τις πρόσθετες υπηρεσίες καινοτομίας που πιθανά χρειάζεται η Επιχειρησιακή Ομάδα στην περίπτωση υλοποίησης του έργου της Δράσης 2. Για παράδειγμα η προώθηση της καινοτομίας, η εύρεση πρόσθετων κονδυλίων, η οργάνωση συνεδρίων brainstorming, η εμπύχωση ομάδων, ο συντονισμός για την επικοινωνία μεταξύ των μελών της Ε.Ο. που προέρχονται από διαφορετικούς επαγγελματικούς και επιστημονικούς χώρους, η μέριμνα για τη διάχυση και τη διάδοση των αποτελεσμάτων και των γνώσεων του έργου.

(Βλ. άρθρο 3 της ΥΑ)

11. Σε ποιους απευθύνονται τα Υπομέτρα 16.1-16.2 και 16.1-16.5;

Απάντηση: Δικαιούχοι των Υπομέτρων είναι οι Επιχειρησιακές Ομάδες οι οποίες είναι σχήματα συνεργασίας φορέων που διαθέτουν συμφωνητικό συνεργασίας.

(Βλ. άρθρο 6 της ΥΑ)

12. Από πόσα μέλη απαρτίζεται η Επιχειρησιακή Ομάδα και ποιες προϋποθέσεις πρέπει να πληρούν;

Απάντηση: Η Ε.Ο. απαρτίζεται απαραίτητα :

- από τουλάχιστον δύο (2) μέλη, από τα οποία τουλάχιστον το ένα (1) μέλος να δραστηριοποιείται στους τομείς της γεωργίας ή/και της κτηνοτροφίας.

Οι λοιπές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται είναι:

- να δραστηριοποιείται σε θέματα που αφορούν στο γεωργικό / κτηνοτροφικό τομέα (παραγωγή & εμπορία γεωργικών / κτηνοτροφικών προϊόντων) και στον τομέα των τροφίμων, εφόσον το μεταποιούμενο προϊόν /προϊόντα αποτελούν προϊόντα του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης όσον αφορά στο υπομέτρο 16.1-16.2. ή να δραστηριοποιείται σε θέματα με αντικείμενο σχετικό με την προστασία του περιβάλλοντος και την κλιματική αλλαγή όσον αφορά στο υπομέτρο 16.1-16.5.

- Στην περίπτωση της διακρατικής συνεργασίας το/α μέλος/η που δραστηριοποιείται/ούνται σε θέματα που αφορούν στο γεωργικό / κτηνοτροφικό τομέα και στο τομέα των τροφίμων να έχει έδρα στην ελληνική επικράτεια.
- Να προσδιορίζουν το μέλος εκείνο που θα είναι ο επικεφαλής εταίρος της Επιχειρησιακής Ομάδας της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας, ο οποίος και θα είναι ο Συντονιστής Φορέας του έργου της Ε.Ο.
- Να περιγράψουν την υποχρεωτική δράση διάδοσης των αποτελεσμάτων του επιχειρησιακού σχεδίου σε εθνικό επίπεδο μέσω του ΕΑΔ και σε ευρωπαϊκό επίπεδο μέσω του Δικτύου της ΕΣΚ, όπως αυτή θα προσδιοριστεί με σχετική εγκύκλιο.

(Βλ. άρθρο 6 της ΥΑ)

13. Ποιος είναι ο συντονιστής φορέας και ποιος ο ρόλος του στην Επιχειρησιακή Ομάδα;

Απάντηση: Ο Συντονιστής Φορέας μπορεί να είναι οποιοδήποτε μέλος της Ε.Ο., κατά προτίμηση όμως συνιστάται να είναι εκείνο το μέλος της Ε.Ο. του οποίου η συμμετοχή έχει σημαντική βαρύτητα. Ο Συντονιστής Φορέας είναι ο κοινός εκπρόσωπος των μελών που συμπράττουν για την υλοποίηση του έργου και αναλαμβάνει την ευθύνη για τη συνολική διαχείρισή του.

(Βλ. άρθρο 6 της ΥΑ)

14. Ποιος είναι ο συντονιστής του έργου και ποιος ο ρόλος του στην Επιχειρησιακή Ομάδα;

Απάντηση: Με Απόφαση του Συντονιστή Φορέα ορίζεται ο Συντονιστής του έργου (φυσικό πρόσωπο), ο οποίος αναλαμβάνει την ευθύνη υποβολής της αίτησης στήριξης καθώς και κάθε επικοινωνία με την Υπηρεσία για οτιδήποτε απαιτηθεί μέχρι την ολοκλήρωση του έργου. Ο Συντονιστής του Έργου (φυσικό πρόσωπο) υποβάλλει στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων την αίτηση στήριξης, τυχόν αίτηση ακύρωσης, τυχόν ενδικοφανή προσφυγή επί του αποτελέσματος της αξιολόγησης, τα αιτήματα τροποποίησης και τα αιτήματα καταβολής της επιχορήγησης και γενικότερα έχει την ευθύνη της επικοινωνίας με την Υπηρεσία.

15. Ποια μπορεί να είναι τα επιμέρους μέλη σε μια Επιχειρησιακή Ομάδα;

Απάντηση : Τα επιμέρους μέλη σε μία Επιχειρησιακή Ομάδα μπορεί να είναι:

- Τα μέλη που δραστηριοποιούνται στους τομείς της γεωργίας ή της κτηνοτροφίας: μεμονωμένοι παραγωγοί (επαγγελματίες γεωργοί) ή αναγνωρισμένη επαγγελματική οργάνωση (π.χ. αγροτικοί συνεταιρισμοί, ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, κτλ.) ή διεπαγγελματική οργάνωση η οποία θα έχει εναρμονίσει τη λειτουργία της σύμφωνα με το εθνικό θεσμικό πλαίσιο. Ειδικότερα, οι αγροτικοί συνεταιρισμοί και οι διεπαγγελματικές οργανώσεις θα πρέπει να έχουν εναρμονίσει τη λειτουργία τους σύμφωνα με το Νόμο 4384/2016 (ΦΕΚ 78/Α/26-04-2016) και οι ομάδες παραγωγών/ οργανώσεις παραγωγών να έχουν αναγνωριστεί σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην υπ' αριθ. ΥΑ 397/18235/16-02-2017 (ΦΕΚ 601/Β/24-02-2017, όπως ισχύουν).
- Επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως ημερομηνίας ίδρυσης, οι οποίες έχουν συσταθεί νομίμως και λειτουργούν είτε ως νομικά πρόσωπα (π.χ. ΑΕ, ΕΠΕ, ΕΕ, ΟΕ, ΙΚΕ, κτλ) είτε ως ατομικές επιχειρήσεις, στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος – μέλος της Ε.Ε.
- Ερευνητικοί Οργανισμοί, όπως Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ερευνητικά Κέντρα – Ινστιτούτα – Οργανισμοί, Τεχνολογικοί Φορείς και Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ιδρύματα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου), πρωταρχικός σκοπός των οποίων είναι η εκπαίδευση, η ανεξάρτητη διεξαγωγή βασικής έρευνας, βιομηχανικής έρευνας ή πειραματικής ανάπτυξης ή η ευρεία διάδοση των αποτελεσμάτων των εν λόγω δραστηριοτήτων με τη διδασκαλία, τη δημοσίευση ή τη μεταφορά γνώσεων. Στην περίπτωση που η οντότητα αυτή ασκεί επίσης οικονομικές δραστηριότητες, η χρηματοδότηση, οι δαπάνες και τα έσοδα από τις οικονομικές αυτές δραστηριότητες πρέπει να δηλώνονται χωριστά. Οι ερευνητικοί οργανισμοί θα πρέπει να λειτουργούν νομίμως στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος – μέλος της Ε.Ε. κατά την ημερομηνία έκδοσης της πρόσκλησης. Στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης ως διαφορετικοί ερευνητικοί φορείς μπορούν να θεωρούνται: α) διαφορετικά Τμήματα Σχολής του ίδιου ΑΕΙ ή ΤΕΙ, β) διαφορετικά Ινστιτούτα του ίδιου ερευνητικού κέντρου, γ) διαφορετικοί Τομείς του ίδιου Τμήματος Σχολής του ίδιου ΑΕΙ ή ΤΕΙ, δ) διαφορετικά Εργαστήρια του ίδιου Τμήματος ΑΕΙ, ΤΕΙ ή ερευνητικού κέντρου, εφόσον έχουν θεσμοθετηθεί με σχετική απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Τμήματος ή του ερευνητικού κέντρου.

- Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως ερευνητικοί, όπως τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, που έχουν ιδρυθεί με Νόμο ή ΠΔ και επιχορηγούνται από το Κράτος εφόσον πληρούν αθροιστικά τις τρεις παρακάτω προϋποθέσεις:
  - A) Οι κύριες δραστηριότητες του φορέα δεν είναι οικονομικές, σύμφωνα με τον ορισμό του κοινοτικού δικαίου,
  - B) Υπάρχει στο καταστατικό του φορέα πρόβλεψη για δραστηριότητες έρευνας,
  - Γ) Η συμμετοχή του φορέα στο ερευνητικό έργο αφορά σε μη – οικονομική δραστηριότητα του φορέα και τα αποτελέσματα της έρευνας θα διαχέονται ευρέως σε μη αποκλειστική και χωρίς διακρίσεις βάση, για παράδειγμα μέσω διδασκαλίας, βάσεων δεδομένων, δημοσιεύσεων ή λογισμικού ανοικτής πρόσβασης. Επίσης, τυχόν κέρδη που προκύπτουν από το έργο θα επανεπενδύονται στις μη οικονομικές δραστηριότητες του φορέα.
- Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, όπου έχουν συσταθεί και λειτουργούν νόμιμα.
- Περιβαλλοντικές Οργανώσεις, όπου έχουν συσταθεί και λειτουργούν νόμιμα.

(Βλ. άρθρο 6 της ΥΑ)

16. Επιτρέπεται η συμμετοχή ενός μέλους σε περισσότερες από μία Επιχειρησιακή Ομάδα;

Απάντηση: Κάθε φορέας μπορεί να συμμετέχει ως μέλος Επιχειρησιακής Ομάδας σε απεριόριστο αριθμό αιτήσεων στήριξης.

(Βλ. άρθρο 6 της ΥΑ)

17. Ποιοι υποψήφιοι δεν πληρούν τα κριτήρια ένταξης στα Υπομέτρα 16.1 – 16.2 και 16.1 – 16.5;

Απάντηση: Δεν είναι επιλέξιμοι ως υποψήφιοι για ένταξη στα Υπομέτρα 16.1 – 16.2 και 16.1 – 16.5 και δεν δύναται να κριθούν δικαιούχοι στήριξης οι κάτωθι:

- Μεμονωμένοι φορείς που δεν απαρτίζουν Ε.Ο. σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις της παρούσας απόφασης.
- Σχήματα συνεργασίας που δε διαθέτουν σύμφωνο συνεργασίας ή δεν έχουν ορίσει Συντονιστή Φορέα.
- Υφιστάμενες Ε.Ο. που δεν ξεκινούν νέα δραστηριότητα αλλά συνεχίζουν κάποια δραστηριότητα που έχουν ήδη ξεκινήσει.
- Ε.Ο. με αντικείμενο που δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως καινοτόμο / πιλοτικό / επιδεικτικό έργο, δεν αφορά σε αντιμετώπιση ενός συγκεκριμένου προβλήματος με

πρακτική εφαρμογή ή στην εξερεύνηση μιας ευκαιρίας που θα οδηγήσει σε καινοτομία και δεν συμβάλλει στην παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας ή στην προστασία του περιβάλλοντος ή την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

- Ε.Ο. με αντικείμενο που δεν στηρίζεται σε ερευνητικά δεδομένα ή σε πιλοτική εφαρμογή εξοπλισμού που έχει προκύψει ως αποτέλεσμα έρευνας και αφορά σε προϊόντα, εξοπλισμό ή διαδικασία που κυκλοφορεί ήδη στην αγορά.
- Ε.Ο. με μέλη που ο ρόλος τους δεν είναι ενεργός ή σύμφωνος με το έργο που περιγράφεται στο επιχειρησιακό σχέδιο.
- Ε.Ο. με μέλη που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 6 της παρούσας.
- Ε.Ο. με μέλη νομικά πρόσωπα τα οποία δεν έχουν συσταθεί κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης.
- Ε.Ο. που μεταξύ των δύο Δράσεων (Δράση 1 και Δράση 2) υποβάλουν διαφορετική πρόταση (φυσικό αντικείμενο) ή μεταβάλλουν τη συνεργασία από περιφερειακό σε εθνικό επίπεδο ή το αντίστροφο.
- Ε.Ο. με μέλη φορείς για τους οποίους έχει εκδοθεί απόφαση καταλογισμού για παραβάσεις των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ένταξή τους σε προηγούμενα προγράμματα ή προηγούμενες προσκλήσεις Μέτρων του ΠΑΑ ή του ΕΣΠΑ και δεν έχει προσκομισθεί απόδειξη πληρωμής του καταλογισθέντος ποσού στη ΔΟΥ.
- Σχήματα συνεργασίας που έχουν χρηματοδοτηθεί ή χρηματοδοτούνται από άλλο συγχρηματοδοτούμενο Πρόγραμμα της παρούσας ή προηγούμενης Προγραμματικής Περιόδου για το ίδιο αντικείμενο.
- Όταν το επιχειρησιακό σχέδιο δεν συμβάλλει στις προτεραιότητες της «ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας» όσον αφορά στο Υπομέτρο 16.1-16.2 ή στην προστασία του περιβάλλοντος και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή ως προς το Υπομέτρο 16.1-16.5
- Όταν το επιχειρησιακό σχέδιο δεν συμβάλλει στις περιοχές εστίασης 1Α και 1Β και τουλάχιστον σε μία από τις περιοχές εστίασης για τα εν λόγω Υπομέτρα του εκάστοτε ισχύοντος ΠΑΑ, στις Περιφερειακές Στρατηγικές Έξυπνης Εξειδίκευσης και στους στόχους του Μέτρου.
- Όταν το επιχειρησιακό σχέδιο δεν περιγράφει τουλάχιστον την υποχρεωτική δράση διάδοσης, καθώς και κοινοποίηση των αποτελεσμάτων στην ηλεκτρονική βάση έργων καινοτομίας στο Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο (ΕΑΔ) και στο δίκτυο της ΕΣΚ (EIP – AGRI).
- Όσοι δεν συγκεντρώνουν την ελάχιστη συνολική βαθμολογία όσον αφορά στα

βαθμολογικά κριτήρια των Υπομέτρων 16.1 – 16.2 και 16.1 – 16.5, όπως αυτά διαμορφώνονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΠΑΑ 2014 – 2020.

- Όσοι δηλώνουν με την υποβολή της αίτησης στήριξης ψευδή ή ανακριβή στοιχεία.
- Όσοι δεν υποβάλουν εγγράφως ή/και ηλεκτρονικά μαζί με την αίτηση στήριξης τα απαιτούμενα δικαιολογητικά εντός των απαιτούμενων χρονικών προθεσμιών σύμφωνα με την παρούσα απόφαση.

(Βλ. άρθρο 7 της ΥΑ)

18. Επιτρέπεται η αύξηση ή η μείωση του αριθμού των μελών της Ε.Ο. από τη Δράση 1 στη Δράση 2;

Απάντηση: Η μη αύξηση του αριθμού των μελών της Ε.Ο. της Δράσης 2 σε σχέση με εκείνα της Δράσης 1 δεν αποτελεί λόγο απόρριψης της αίτησης στήριξης της Δράσης 2.

Η μείωση του αριθμού των μελών ή η αντικατάσταση μέλους της Ε.Ο. κατά την υποβολή αίτησης στήριξης στη Δράση 2 σε σχέση με τα μέλη της Ε.Ο. που έχουν ενταχθεί στο πλαίσιο της Δράσης 1 δύναται να γίνει αποδεκτή μόνο στην περίπτωση που αποδεικνύεται ότι δεν επηρεάζεται το φυσικό αντικείμενο της πράξης, η βαθμολογία που έχει λάβει και κρίνεται ανάλογα από τον ΕΦΔ.

Σε κάθε περίπτωση η σύνθεση της Ε.Ο. πρέπει να διασφαλίζει την επίτευξη των στόχων και την απρόσκοπτη υλοποίηση του έργου, να πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής των Υπομέτρων και παράλληλα να αναδεικνύει τα οφέλη που θα προκύψουν από την πιλοτική εφαρμογή του έργου.

(Βλ. άρθρο 6 της Υ.Α.)

19. Πότε μία Επιχειρησιακή Ομάδα χαρακτηρίζεται ως εθνικού, περιφερειακού ή τοπικού, διακρατικού χαρακτήρα;

Απάντηση: Μία συνεργασία αφορά σε περιφερειακό επίπεδο όταν: η εφαρμογή σχεδίου δράσης ή επιχειρησιακού σχεδίου σχετίζεται με προϊόν περιφερειακής εμβέλειας που χαρακτηρίζεται ως ΠΟΠ ή ΠΓΕ ή με συνεργασία φορέων εντός της συγκεκριμένης Περιφέρειας ως προς τα μέλη της Ε.Ο. που δραστηριοποιούνται στους τομείς της γεωργίας ή της κτηνοτροφίας.

Μία συνεργασία αφορά σε εθνικό επίπεδο όταν: η εφαρμογή σχεδίου δράσης ή

επιχειρησιακού σχεδίου αφορά σε συνεργασία φορέων (λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των μελών της Ε.Ο. που δραστηριοποιούνται στους τομείς της γεωργίας ή της κτηνοτροφίας), πέραν της μίας Διοικητικής Περιφέρειας. Η συμμετοχή ως μέλους στην Ε.Ο. διεπαγγελματικής οργάνωσης συνιστά τη συνεργασία ως εθνικού επιπέδου.

Μία συνεργασία αφορά σε διακρατικό επίπεδο όταν: η εφαρμογή σχεδίου δράσης ή επιχειρησιακού σχεδίου αφορά σε συνεργασία φορέων που προέρχονται και από άλλα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την προϋπόθεση ότι το μέλος που δραστηριοποιείται σε θέματα που αφορούν στο γεωργικό / κτηνοτροφικό τομέα και στο τομέα των τροφίμων να έχει έδρα στην ελληνική επικράτεια.

(Βλ. άρθρα 3 και 6 της ΥΑ)

20. Σε ποιες περιπτώσεις επιτρέπεται η διακρατικού χαρακτήρα συνεργασία και υπό ποιες προϋποθέσεις;

Απάντηση: Η διακρατικού χαρακτήρα συνεργασία αφορά στο Υπομέτρο 16.1 – 16.2. και είναι επιλέξιμη μεταξύ φορέων που προέρχονται από άλλα κράτη – μέλη της Ε.Ε. με την προϋπόθεση το μέλος που δραστηριοποιείται σε θέματα που αφορούν στο γεωργικό / κτηνοτροφικό τομέα και στο τομέα των τροφίμων να έχει έδρα στην ελληνική επικράτεια και η έδρα του Συντονιστή Φορέα να βρίσκεται στην Ελλάδα.

(Βλ. άρθρα 6 και 10 της ΥΑ)

21. Στην περίπτωση διακρατικής συνεργασίας ποια είναι η διαδικασία υποβολής ξενόγλωσσων δικαιολογητικών ή/και πιστοποιητικών;

Απάντηση: Στην περίπτωση διακρατικής συνεργασίας τα δικαιολογητικά ή/και πιστοποιητικά απαιτείται να συνοδεύονται από επίσημη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα.

22. Το πιλοτικό έργο που θα περιγραφεί στο επιχειρησιακό σχέδιο πρέπει να αφορά σε ερευνητικά δεδομένα;

Απάντηση: Ναι

(Βλ. άρθρο 7 της ΥΑ)

- 23. Τα ερευνητικά δεδομένα που θα χρησιμοποιηθούν στο πιλοτικό έργο, θα πρέπει να προκύπτουν αποκλειστικά από έρευνα μέλους της Ε.Ο.;**

Απάντηση : Τα ερευνητικά δεδομένα τα οποία θα χρησιμοποιήσει η Ε.Ο. στο πιλοτικό έργο μπορεί να προκύπτουν είτε από έρευνα μέλους της Ε.Ο. είτε από σχετική βιβλιογραφία. Η έρευνα που έχει διεξαχθεί θα πρέπει να περιγραφεί στο Σχέδιο Δράσης (Πεδίο Α5) το οποίο υποβάλλεται με την αίτηση στήριξης στη Δράση 1.

- 24. Τι εννοούμε με τον όρο σχέδιο δράσης και τι με τον όρο επιχειρησιακό σχέδιο;**

Απάντηση: Το σχέδιο δράσης υποβάλλεται στο πλαίσιο της Δράσης 1 και περιλαμβάνει περιγραφή των υφιστάμενων μελών της δυνητικής Επιχειρησιακής Ομάδας και κάθε εν δυνάμει μέλος της, σύντομη περιγραφή του πιλοτικού έργου και του πλαισίου στο οποίο θα ενεργήσει η Επιχειρησιακή Ομάδα, περιγραφή της ωριμότητας σύστασης της δυνητικής Επιχειρησιακής Ομάδας και επιμερισμό του συνολικού προϋπολογισμού σε κάθε μέλος της.

Το επιχειρησιακό σχέδιο υποβάλλεται στο πλαίσιο της Δράσης 2 και περιλαμβάνει αναλυτική περιγραφή των μελών της Επιχειρησιακής Ομάδας και των ρόλων τους όπως και αναλυτική περιγραφή όλων των προβλεπόμενων ενεργειών που αφορούν το πιλοτικό έργο.

(Βλ. άρθρο 9 της ΥΑ)

- 25. Ποια είναι η διάρκεια του επιχειρησιακού σχεδίου και ποιο το διάστημα διατήρησης της οντότητας της Επιχειρησιακής Ομάδας;**

Απάντηση: Η ελάχιστη διάρκεια υλοποίησης του επιχειρησιακού σχεδίου είναι το ένα (1) έτος και η μέγιστη τα τρία (3) έτη από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης. Η Επιχειρησιακή Ομάδα πρέπει να διατηρήσει την οντότητά της καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του επιχειρησιακού σχεδίου (πιλοτική εφαρμογή).

(Βλ. άρθρα 8 και 9 της ΥΑ)

26. Ποιο είναι το ανώτατο όριο ανά Δράση του συνολικού προϋπολογισμού των υποβαλλόμενων προτάσεων;

Απάντηση:

Η υλοποίηση του επιχειρησιακού σχεδίου μίας συνεργασίας αφορά σε:	Δράση 1	Δράση 2	Σύνολο (€)
Μία Διοικητική Περιφέρεια ή έχει τοπικό χαρακτήρα	5.000	145.000	150.000
Σύνολο της Χώρας	5.000	295.000	300.000
Διακρατική Συνεργασία	5.000	445.000	450.000

(Βλ. άρθρο 10 της ΥΑ)

27. Ποιες δαπάνες είναι επιλέξιμες για τη Δράση 1 (σχέδιο δράσης);

Απάντηση: Το ποσό στήριξης της Δράσης 1 αποτελεί κατ' αποκοπή ενίσχυση ύψους 5.000,00€ και δεν συνδέεται με επιλέξιμες δαπάνες.

(Βλ. άρθρο 10 παρ.2 και 3 της ΥΑ)

28. Ποια είναι η ημερομηνία επιλεξιμότητας των δαπανών και ποιες δαπάνες είναι επιλέξιμες για τη Δράση 2 (Επιχειρησιακό σχέδιο);

Απάντηση: Ως ημερομηνία επιλεξιμότητας των δαπανών κάθε έργου ορίζεται η ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης. Το ποσό στήριξης της Δράσης 2, συνδέεται με επιλέξιμες δαπάνες οι οποίες είναι οι εξής:

- Δαπάνες απόσβεσης για το κόστος μίσθωσης καθώς και για το κόστος χρήσης μηχανημάτων, εδαφών και λοιπών παγίων που διαθέτουν είτε οι παραγωγοί είτε τα ερευνητικά κέντρα για την ανάπτυξη – πιλοτική δοκιμή της καινοτόμου προσέγγισης του έργου.
- Δαπάνες προσωπικού που σχετίζεται αποκλειστικά με την πιλοτική λειτουργία και λοιπές δραστηριότητες που αφορούν στην υλοποίηση του έργου, οι οποίες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 50 % του συνολικού προϋπολογισμού του έργου.
- Δαπάνες προώθησης των αποτελεσμάτων του επιχειρησιακού σχεδίου, οι οποίες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 10 % του συνολικού προϋπολογισμού του έργου.
- Δαπάνες αναλωσίμων (κόστος υλικών, εφοδίων, πιλοτική εγκατάσταση και άλλων συναφών ειδών) που σχετίζονται αποκλειστικά με την

ΜΕ ΤΗ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

υλοποίηση και την κατασκευή του πιλοτικού έργου με την προϋπόθεση ότι δεν αποτελεί πάγια εγκατάσταση ή βελτίωση των κτιριακών εγκαταστάσεων ή άλλων παγίων που διαθέτει μέλος της Επιχειρησιακής Ομάδας, οι οποίες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 15% του συνολικού προϋπολογισμού του έργου.

- Δαπάνες που αφορούν στην αμοιβή ορκωτού λογιστή / ελεγκτή.
- Έμμεσες λειτουργικές δαπάνες.
- Επενδυτικές δαπάνες για τις περιπτώσεις υλοποίησης παραγωγικών επενδύσεων στο πλαίσιο του Μέτρου 4.

(Βλ. άρθρα 11 και 12 της ΥΑ)

29. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας είναι επιλέξιμος;

Απάντηση: Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας δεν είναι επιλέξιμος, εκτός της περίπτωσης που δεν είναι ανακτήσιμος δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας (Κ. 1303/2013, άρθρο 69, παρ. 3γ) και της υπ' αριθ. 110427/ΕΥΘΥ/1020/2016 Απόφασης (άρθρο 17).

(Βλ. άρθρο 13 της ΥΑ)

30. Υπάρχει δυνατότητα υλοποίησης παραγωγικής επένδυσης στο πλαίσιο του Μέτρου 16 και ποιος είναι ο δικαιούχος αυτής;

Απάντηση: Υπάρχει δυνατότητα υλοποίησης παραγωγικής επένδυσης στο πλαίσιο του Μέτρου 16 και αφορά επενδυτικές δαπάνες στο πλαίσιο του Μέτρου 4 και ειδικότερα των Υπομέτρων 4.1 “Στήριξη για επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις” και 4.2.1 “Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος Ι”. Οι εν λόγω δαπάνες συνδέονται αποκλειστικά με τα αποτελέσματα της πιλοτικής εφαρμογής του επιχειρησιακού σχεδίου και είναι επιλέξιμες μόνο εφόσον τα εξαγόμενα αποτελέσματα και συμπεράσματα από την υλοποίηση του πιλοτικού έργου της Δράσης 2 έχουν κριθεί ως θετικά κατά τη διάρκεια του διοικητικού ελέγχου της τελικής αίτησης πληρωμής. Στην περίπτωση υλοποίησης παραγωγικής επένδυσης στο πλαίσιο της Δράσης 2 δικαιούχος είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που θα υλοποιήσει της επένδυση και αποτελεί μέλος της Ε.Ο. και όχι η Ε.Ο. στο σύνολό της.

(Βλ. άρθρα 6,10 και 11 της ΥΑ)

31. Στην περίπτωση υλοποίησης παραγωγικής επένδυσης στο πλαίσιο της Δράσης 2, ποιες δαπάνες είναι επιλέξιμες;

Για την υλοποίηση της παραγωγικής επένδυσης ισχύουν οι όροι και οι προϋποθέσεις των αντίστοιχων Υπομέτρων του ΠΑΑ 2014 – 2020 εκτός των κριτηρίων επιλεξιμότητας και επιλογής.

Πιο συγκεκριμένα, οι επιλέξιμες δαπάνες για την παραγωγική επένδυση του Υπομέτρου 4.1 “Στήριξη για επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις” είναι:

- Βελτίωση κτιριακών εγκαταστάσεων, θερμοκηπίων, δικτυοκηπίων που προέκυψαν ως απαραίτητες από την υλοποίηση του πιλοτικού έργου και τη λειτουργία της γεωργικής εκμετάλλευσης με την προϋπόθεση ότι δεν θεωρούνται αναλώσιμες επενδύσεις.

- Αγορά και εγκατάσταση καινούριου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού και ειδικότερα εξοπλισμού ζωικής και φυτικής παραγωγής (εκτός των αυτοκινούμενων μηχανημάτων), εξοπλισμού ο οποίος ενσωματώνεται στα θερμοκήπια όπως θέρμανση, συστήματα άρδευσης, κ.ά. και εξοπλισμού εργαστηρίων, παραγωγής ενέργειας ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, εξοικονόμησης ύδατος, επεξεργασίας αποβλήτων, καταγραφής δεδομένων πρόβλεψης καιρικών φαινομένων.

- Αγορά και εγκατάσταση λογισμικού διαχείρισης της γεωργικής εκμετάλλευσης.

Οι επιλέξιμες δαπάνες για την παραγωγική επένδυση του Υπομέτρου 4.2.1 “Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος Ι” είναι:

- Αγορά και εγκατάσταση καινούριου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού.

- Αγορά και εγκατάσταση λογισμικού διαχείρισης της γεωργικής εκμετάλλευσης.

Οι επενδύσεις για παραγωγή / εξοικονόμηση ενέργειας είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση, στο πλαίσιο της παρούσας ΥΑ και των προσκλήσεων που θα εκδοθούν, εφόσον η παραγωγή ενέργειας που πραγματοποιείται βάσει αυτών των επενδύσεων, αφορά ανάγκες ιδιοκατανάλωσης στο πλαίσιο της γεωργικής εκμετάλλευσης ή της μονάδας και η ποσότητα ενέργειας που παράγεται δεν ξεπερνά τα όρια αυτών των αναγκών.

(Βλ. άρθρο 11 της Υ.Α.)

32. Ποιο είναι το ποσοστό χρηματοδότησης στην περίπτωση της παραγωγικής

επένδυσης και ποιο το ανώτερο ποσό αυτής;

Απάντηση: Η ένταση ενίσχυσης του δικαιούχου στην περίπτωση της παραγωγικής επένδυσης είναι προσαυξημένη κατά 20 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με ότι ισχύει στα αντίστοιχα Υπομέτρα 4.1 και 4.2.1, υπό τον όρο ότι το ανώτατο ποσοστό χρηματοδότησης δεν υπερβαίνει το 90%.

Δεν υπάρχει ανώτερο ύψος προϋπολογισμού στην παραγωγική επένδυση. Ωστόσο, θα πρέπει να είναι ρεαλιστικό εφόσον η πρόταση θα αξιολογηθεί συνολικά, για την πιλοτική εφαρμογή και για την παραγωγική επένδυση, και θα πρέπει να αποδεικνύει ότι αφορά σε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο ως προς την κατανομή των ενεργειών αλλά και του προϋπολογισμού.

Το ύψος προϋπολογισμού της παραγωγικής επένδυσης δεν μπορεί να υπερβεί το ανώτατο ύψος χρηματοδότησης της συνολικής επένδυσης, ήτοι το ποσό των 150.000 €, 300.000 € και 450.000 €.

(Βλ. άρθρο 10 της ΥΑ)

33. Πότε είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για την παραγωγική επένδυση στο πλαίσιο της Δράσης 2 και των Υπομέτρων 4.1 και 4.2.1;

Απάντηση : Οι δαπάνες για την παραγωγική επένδυση στο πλαίσιο της Δράσης 2 και των Υπομέτρων 4.1 και 4.2.1 είναι επιλέξιμες μετά την έκδοση της απόφασης ένταξης και εφόσον τα εξαγόμενα αποτελέσματα και συμπεράσματα του πιλοτικού έργου που θα εφαρμοστεί κατά τη διάρκεια της Δράσης 2 έχουν κριθεί θετικά. Η διάρκεια υλοποίησης της πράξης ορίζεται στην Απόφαση Ένταξης.

(Βλ. άρθρο 20 παρ. 9 της ΥΑ)

34. Ποια η διαδικασία υποβολής της αίτησης στήριξης;

Απάντηση: Η Αίτηση Στήριξης υποβάλλεται ηλεκτρονικά από τους δυνητικούς Δικαιούχους υποχρεωτικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) (<http://www.ependyseis.gr/mis>). Η αίτηση στήριξης που αφορά στο Υπομέτρο 16.1-16.2 και σχετίζεται είτε με προϊόν περιφερειακής εμβέλειας ή με συνεργασία φορέων (λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των μελών της Ε.Ο. που δραστηριοποιούνται στους τομείς της γεωργίας ή της κτηνοτροφίας) εντός της συγκεκριμένης Περιφέρειας, υποβάλλεται στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Επιχειρησιακού Προγράμματος της οικείας Περιφέρειας. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις υποβάλλεται στην ΕΥΕ ΠΑΑ – Μονάδα Συνεργασίας και Καινοτομίας.

Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, οι δυνητικοί δικαιούχοι οφείλουν, εντός προθεσμίας δέκα (10) εργασίμων ημερών, να αποστείλουν στην αρμόδια Υπηρεσία (ΕΦΔ), υπογεγραμμένο αποδεικτικό κατάθεσης της αίτησης στήριξης όπως παράγεται από το ΠΣΚΕ.

(Βλ. άρθρο 15 και άρθρο 16 παρ. 4 της ΥΑ)

35. Ερευνητικοί Οργανισμοί ή/και φορείς που αντιμετωπίζονται ως ερευνητικοί οι οποίοι είναι μέλη μιας Ε.Ο., ποιον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) θα πρέπει να χρησιμοποιούν;

Στην περίπτωση που ο ερευνητικός οργανισμός ή/και φορέας που αντιμετωπίζεται ως ερευνητικός-μέλος της Ε.Ο. διαθέτει Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.), θα πρέπει να δηλώνει τον ΑΦΜ που αποδίδεται στον Ε.Λ.Κ.Ε. και όχι τον Α.Φ.Μ. του Ιδρύματος στο οποίο ανήκει.

36. Πότε υποβάλλονται αιτήσεις για τη Δράση 1 και πότε για τη Δράση 2;

Απάντηση: Οι υποψήφιοι δικαιούχοι υποβάλουν αίτηση στήριξης στις Δράσεις (1 ή 2) ανάλογα με τον κύκλο της πρόσκλησης. Στον κύκλο της πρόσκλησης που αφορά στην υποβολή αιτήσεων στήριξης για τη Δράση 2 μπορούν να συμμετάσχουν μόνο οι δικαιούχοι που εντάχθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης 1 και οφείλουν να υποβάλουν αίτηση στην ίδια Υπηρεσία που υπέβαλαν αίτηση στα πλαίσια της Δράσης 1.

(Βλ. άρθρο 15 της ΥΑ)

37. Τι περιλαμβάνει ο φάκελος υποψηφιότητας για τη Δράση 1;

Απάντηση: Ο φάκελος υποψηφιότητας της αίτησης στήριξης όσον αφορά στη Δράση 1, πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- Τυποποιημένη αίτηση
- Σχέδιο Δράσης
- Συμφωνητικό συνεργασίας μεταξύ των μελών της Ε.Ο.

(Βλ. άρθρο 16 της ΥΑ)

38. Τι περιλαμβάνει ο φάκελος υποψηφιότητας για τη Δράση 2;

Απάντηση: Ο φάκελος υποψηφιότητας της αίτησης στήριξης όσον αφορά τη Δράση 2, πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- Τυποποιημένη αίτηση.
- Επιχειρησιακό σχέδιο.
- Συμφωνητικό συνεργασίας μεταξύ των μελών της Ε.Ο.

(Βλ. άρθρο 16 της ΥΑ)

39. Πότε και ποιά δικαιολογητικά πρέπει να προσκομιστούν από τα μέλη της Ε.Ο.;

Τα δικαιολογητικά που πρέπει να προσκομιστούν από όλους τους φορείς μέλη της Ε.Ο. της Δράσης 2 μετά την ολοκλήρωση του διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων στήριξης προκειμένου να ενταχθούν, είναι τα ακόλουθα:

- Απόφαση αρμοδίου οργάνου λήψης αποφάσεων του Συντονιστή Φορέα για τον ορισμό του Συντονιστή του Έργου. (μόνο ο Συντονιστής φορέας)
- Υπεύθυνη δήλωση.
- Πράξεις σύστασης επιχειρήσεων, συνεταιρισμών, εταιρειών, ερευνητικών οργανισμών, ομάδων παραγωγών, οργανώσεων παραγωγών, ή
- Για μεμονωμένους παραγωγούς: Ενιαία Δήλωση Εκμετάλλευσης του τρέχοντος έτους υποβολής ή σε περίπτωση που δεν έχει υποβληθεί ακόμη, του προηγούμενου έτους. βεβαίωση ότι είναι εγγεγραμμένοι στο ΜΑΑΕ, βεβαίωση ασφάλισης στον ΟΓΑ.

- Πιστοποιητικό περί μη πτώχευσης και μη αίτησης για πτώχευση, μη θέσης σε εκκαθάριση, μη θέσης σε αναγκαστική διαχείριση.
- Δικαιολογητικά που αποδεικνύουν την ύπαρξη νόμιμης κατοχής του ακινήτου επί του οποίου χωροθετούνται οι σχετικές επενδύσεις.
- Δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τη συμμετοχή ή την προηγούμενη συνεργασία των μελών της Ε.Ο. σε ένα (1) ανταγωνιστικό πρόγραμμα εθνικής ή διεθνούς εμβέλειας στον αγρο – διατροφικό τομέα ή την εμπειρία του Συντονιστή ως συντονιστή έργου σε συγχρηματοδοτούμενο έργο εθνικής ή διεθνούς εμβέλειας.

Τα δικαιολογητικά αυτά υποβάλλονται μετά την έκδοση του Πίνακα Αποτελεσμάτων Διοικητικού Ελέγχου από τους εν δυνάμει δικαιούχους.

Ο Συντονιστής του Έργου των εν δυνάμει δικαιούχων ενημερώνεται ηλεκτρονικά από τον αρμόδιο ΕΦΔ για το αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου, την καταρχήν έγκριση της αίτησης στήριξης και καλείται να υποβάλει όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία αποστολής του ηλεκτρονικού μηνύματος.

(Βλ. άρθρα 16 και 18 της ΥΑ)

40. Μπορεί να γίνει διόρθωση ή ανάκληση της αίτησης στήριξης;

Απάντηση: Οι αιτούντες μπορούν να διορθώνουν την αίτηση στήριξης και τα συνυποβληθέντα δικαιολογητικά, εφόσον δεν έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων που προβλέπεται στη σχετική πρόσκληση, ακολουθώντας τη διαδικασία που προβλέπεται στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων. Οι αιτούντες δύναται να ανακαλέσουν την αίτηση στήριξης στο σύνολό της μετά από σχετικό αίτημά τους, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Καν. 809/2014. Η ανάκληση επαναφέρει τον αιτούντα στη θέση που βρισκόταν πριν να υποβάλει τα εν λόγω έγγραφα ή τμήματα των εν λόγω εγγράφων που ανακαλεί.

(Βλ. άρθρο 16 παρ. 5 της ΥΑ)

41. Ποια είναι η διαδικασία αξιολόγησης;

Απάντηση: Η αξιολόγηση είναι συγκριτική και διενεργείται από τριμελείς Επιτροπές

Αξιολόγησης.

Μετά την ολοκλήρωση του διοικητικού ελέγχου (αξιολόγησης) των αιτήσεων στήριξης και με βάση το όριο των διαθέσιμων πιστώσεων, ο Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης συντάσσει Πίνακα Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης με φθίνουσα σειρά βαθμολογίας στον οποίο παρουσιάζονται οι:

- Παραδεκτές αιτήσεις: επιλέξιμες αιτήσεις που καλύπτονται από τον προϋπολογισμό της πρόσκλησης (εν δυνάμει δικαιούχους).
- Μη παραδεκτές αιτήσεις: μη επιλέξιμες αιτήσεις (απορριπτόμενους).

(Βλ. άρθρο 17 και 18 της ΥΑ)

42. Σε ποιες περιπτώσεις απορρίπτονται χωρίς αξιολόγηση οι αιτήσεις των υποψηφίων;

Απάντηση: Δεν γίνονται αποδεκτές και απορρίπτονται χωρίς αξιολόγηση οι αιτήσεις των υποψηφίων στις εξής περιπτώσεις:

- Αιτήσεις στήριξης για τις οποίες δεν έχει γίνει προηγουμένως ηλεκτρονική υποβολή στο ΠΣΚΕ.
- Αιτήσεις στήριξης που υποβάλλονται ηλεκτρονικά χωρίς να υπάρξει κατόπιν προσκόμιση του φυσικού φακέλου.
- Αιτήσεις στήριξης που υποβάλλονται εκτός των χρονικών προθεσμιών που αναφέρονται στην πρόσκληση.
- Αιτήσεις στήριξης που υποβάλλονται σε άλλο ΕΦΔ από εκείνον που θα έπρεπε να είχε υποβληθεί ανάλογα με το αντικείμενο του έργου και τη γεωγραφική του διάσταση (περιφερειακό, εθνικό ή διακρατικό).
- Αιτήσεις στήριξης που υποβάλλονται σε άλλο Υπομέτρο από εκείνο που θα έπρεπε να είχε υποβληθεί λαμβάνοντας υπόψη το αντικείμενο του έργου.

(Βλ. άρθρο 16 παρ. 6 της ΥΑ)

43. Δημοσιοποιούνται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης;

Απάντηση : Με ευθύνη του αρμόδιου Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης η Απόφαση δημοσίευσης του προσωρινού πίνακα αποτελεσμάτων αξιολόγησης :

- Αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και είτε στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ 2014 – 2020 (www.agrotikianaptixi.gr) είτε στην ιστοσελίδα της οικείας Περιφέρειας.

- Κοινοποιείται από τις ΕΥΔ ΕΠΠ των Περιφερειών στις Ειδικές Υπηρεσίες του ΠΑΑ (ΕΥΔ ΠΑΑ και ΕΥΕ ΠΑΑ).

(Βλ. άρθρο 18 παρ. 4 της ΥΑ)

44. Προβλέπεται το δικαίωμα υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής ;

Απάντηση : Οι υποψήφιοι των οποίων οι αιτήσεις έχουν συμπεριληφθεί στους Πίνακες Αποτελεσμάτων έχουν το δικαίωμα υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής (ένστασης) κατά της σχετικής απόφασης των Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης.

(Βλ. άρθρο 19 παρ. 1 της ΥΑ)

45. Ποια είναι η προβλεπόμενη διαδικασία υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής - ένστασης;

Απάντηση : Η ενδικοφανής προσφυγή ασκείται άπαξ, εντός της αποκλειστικής προθεσμίας των δέκα εργάσιμων(10) ημερών, από την επομένη της παραλαβής της σχετικής ενημέρωσης. Προσφυγή που υποβάλλεται εκτός των προβλεπομένων προθεσμιών δεν γίνεται παραδεκτή και αρχειοθετείται χωρίς περαιτέρω εξέταση. Η προσφυγή υποβάλλεται καταρχήν ηλεκτρονικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων, σύμφωνα με σχετικό τυποποιημένο υπόδειγμα. Μετά την ηλεκτρονική της υποβολή, το έγγραφο της προσφυγής όπως παράγεται από το Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων υποβάλλεται υπογεγραμμένο από το δικαιούχο συνοδευόμενο από όλα τα κατά περίπτωση σχετικά στοιχεία στον αρμόδιο ΕΦΔ το αργότερο εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή του αιτήματος μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων, λαμβάνοντας σχετικό πρωτόκολλο υποβολής.

Η εξέταση των προσφυγών πραγματοποιείται από τριμελείς Επιτροπές Προσφυγών.

(Βλ. άρθρο 19 παρ. 1, 2 και 3 της ΥΑ)

46. Πότε δημοσιεύεται ο οριστικός πίνακας αποτελεσμάτων διοικητικού ελέγχου ;

Απάντηση : Με το πέρας της εξέτασης των ενστάσεων δημοσιεύεται ο Οριστικός Πίνακας των αποτελεσμάτων διοικητικού ελέγχου, μέχρι εξάντλησης των διαθέσιμων πόρων της πρόσκλησης.

(Βλ. άρθρο 19 παρ. 6 και 7 της ΥΑ)

47. Ποια θεωρείται ημερομηνία έναρξης υλοποίησης της πράξης;

Απάντηση : Ως ημερομηνία έναρξης υλοποίησης της πράξης θεωρείται η ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης πράξεων.

(Βλ. άρθρο 20 παρ. 9 της ΥΑ)

48. Μπορεί να αυξηθεί ο συνολικός προϋπολογισμός της πράξης;

Απάντηση : Ο συνολικός επιλέξιμος προϋπολογισμός της πράξης δε δύναται να αυξηθεί σε καμία περίπτωση.

(Βλ. άρθρο 20 παρ. 5 της ΥΑ)

49. Προβλέπεται τροποποίηση πράξεων και εάν ναι πόσες φορές;

Απάντηση : Υπάρχει η δυνατότητα τροποποίησης πράξης η οποία μπορεί να προέρχεται είτε από αιτιολογημένο αίτημα του δικαιούχου οποιαδήποτε στιγμή πριν τη λήξη του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος υλοποίησης είτε από τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης κατά τη διαδικασία ελέγχου της πράξης ή κατά τη διαδικασία παρακολούθησης της πορείας υλοποίησής της.

Ο μέγιστος αριθμός αιτημάτων τροποποίησης ορίζεται σε δύο (2).

(Βλ. άρθρο 21 παρ. 2 και 3 της ΥΑ)

50. Είναι δυνατή η αντικατάσταση του Συντονιστή του έργου;

Απάντηση : Αντικατάσταση του Συντονιστή του έργου είναι δυνατή, εφόσον το μέλος της ομάδας έργου που αποχωρεί αντικατασταθεί από άτομο(α) με τουλάχιστον ισότιμα προσόντα (ειδικότητα και τυπικά προσόντα) και εγκρίνεται από τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης μετά από αιτιολόγηση της προτεινόμενης αντικατάστασης και τεκμηρίωση τουλάχιστον ισότιμων προσόντων (ειδικότητα και τυπικά προσόντα) από το(α) προτεινόμενο(α) για την κάλυψη της θέσης μέλος(η).

(Βλ. άρθρο 21 παρ. 5 της ΥΑ)

51. Είναι αποδεκτή η τροποποίηση / αλλαγή των μελών της Επιχειρησιακής Ομάδας;

Απάντηση : Τροποποίηση / αλλαγή των μελών της Επιχειρησιακής Ομάδας δύναται να γίνει αποδεκτή μόνο στην περίπτωση που αποδεικνύεται ότι δεν επηρεάζεται το φυσικό αντικείμενο της πράξης / πιλοτικό έργο, η βαθμολογία που έχει λάβει και κρίνεται ανάλογα από τον αρμόδιο Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης.

(Βλ. άρθρο 21 παρ. 6 της ΥΑ)

52. Μπορεί ο δικαιούχος να αιτηθεί ανάκληση πράξης;

Απάντηση : Πραγματοποιείται οποιαδήποτε στιγμή πριν τη λήξη του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος υλοποίησης, μέσω υποβολής αιτήματος, σε εφαρμογή του άρθρου 3 του Καν (ΕΕ) 809/2014, στο οποίο αναλύονται οι λόγοι αδυναμίας εκτέλεσης της πράξης σύμφωνα με τους όρους ένταξής της. Το αίτημα ανάκλησης συνοδευόμενο από τα σχετικά δικαιολογητικά υποβάλλεται υπογεγραμμένο από το νόμιμο εκπρόσωπο του Συντονιστή Φορέα καθώς και από τους νόμιμους εκπροσώπους όλων των μελών της Ε.Ο.

(Βλ. άρθρο 22 παρ. 1.1 της ΥΑ)

53. Σε ποιες περιπτώσεις γίνεται ανάκληση απόφασης ένταξης – απένταξη από τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης;

Απάντηση : Πραγματοποιείται ανάκληση απόφασης ένταξης – απένταξη από τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης στις ακόλουθες περιπτώσεις :

- Όταν κατά τη διαδικασία παρακολούθησης και ελέγχου της πορείας υλοποίησης της πράξης διαπιστώνονται σοβαρές αποκλίσεις / εμπλοκές σε σχέση με την πραγματοποιηθείσα πρόοδο ή τους συμβατικούς όρους της απόφασης ένταξης.
- Ύστερα από διαπιστωμένη απάτη βάσει απόφασης αρμόδιας δικαστικής αρχής.
- Εφόσον έχει τεθεί η πράξη σε καθεστώς επιτήρησης και ο δικαιούχος δεν έχει συμμορφωθεί εντός ορισμένης προθεσμίας με τις οδηγίες προειδοποιητικής επιστολής που του έχει αποσταλεί.

(Βλ. άρθρο 22 παρ. 1.2 της ΥΑ)

54. Ποια είναι η διαδικασία υποβολής αίτησης πληρωμής;

Απάντηση : Η αίτηση πληρωμής υποβάλλεται από τους δικαιούχους υποχρεωτικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων από τον Συντονιστή Φορέα. Ειδικότερα:

Για τη Δράση 1, ο δικαιούχος υποβάλει αίτηση πληρωμής μαζί με την αίτηση στήριξης.

Για τη Δράση 2, ο δικαιούχος μπορεί να υποβάλει μέχρι τρεις (3) αιτήσεις πληρωμής, μία για κάθε έτος υλοποίησης του επιχειρησιακού σχεδίου της συγκεκριμένης δράσης, εφόσον η διάρκεια του επιχειρησιακού σχεδίου προβλέπεται τριετής. Για επιχειρησιακά σχέδια μικρότερης διάρκειας οι δόσεις μειώνονται ανάλογα (π.χ. για επιχειρησιακό σχέδιο διάρκειας 2 ή 2,5 ετών οι δόσεις μειώνονται σε 2, κτλ.).

(Βλ. άρθρο 23 παρ. 1 της ΥΑ)

55. Υπάρχει δυνατότητα χορήγησης προκαταβολής;

Απάντηση : **ΜΟΝΟ** για το μέρος του έργου της Δράσης 2 που σχετίζεται με την υλοποίηση παραγωγικής επένδυσης είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής (μέχρι 50% της δημόσιας ενίσχυσης που αφορά στην παραγωγική επένδυση). Για την καταβολή της προκαταβολής είναι απαραίτητη η προσκόμιση εγγυητικής επιστολής που να αντιστοιχεί στο 100% του ποσού της προκαταβολής. Η εγγυητική επιστολή πρέπει να εκδίδεται προς τον ΟΠΕΚΕΠΕ και να έχει ισχύ αορίστου χρόνου. Η εγγύηση αποδεσμεύεται όταν ο ΟΠΕΚΕΠΕ εξακριβώσει ότι το ποσό της πιστοποιημένης δαπάνης που αντιστοιχεί στη δημόσια ενίσχυση που σχετίζεται με την παραγωγική επένδυση είναι τουλάχιστον ίσο ή υπερβαίνει το ποσό της προκαταβολής.

(Βλ. άρθρο 10 παρ. 4 της ΥΑ)

56. Πότε υποβάλλονται εγγράφως η αίτηση πληρωμής και τα σχετικά δικαιολογητικά;

Απάντηση : Μετά την οριστικοποίηση της ηλεκτρονικής υποβολής, οι δικαιούχοι υποβάλλουν εγγράφως εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών την αίτηση πληρωμής και τα σχετικά δικαιολογητικά στον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης, λαμβάνοντας σχετικό πρωτόκολλο υποβολής. Υποβάλλονται τα εξής:

- Αντίγραφο της αίτησης πληρωμής το οποίο δύναται να παράγεται από το ΠΣΚΕ υπογεγραμμένο από το νόμιμο εκπρόσωπο του Συντονιστή Φορέα για τη Δράση 1 ή τους νόμιμους εκπροσώπους όλων των μελών της Ε.Ο. για τη Δράση 2 ή αντίγραφο της αίτησης προκαταβολής το οποίο δύναται να

παράγεται από το ΠΣΚΕ υπογεγραμμένο από το δικαιούχο της παραγωγικής επένδυσης.

- Το σύνολο των πρωτότυπων δικαιολογητικών έτσι όπως ορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 23 της ΥΑ και στην εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ.

(Βλ. άρθρο 23 παρ. 8 της ΥΑ)

57. Είναι επιλέξιμα όλα τα παραστατικά δαπανών τα οποία κατατίθενται με την αίτηση πληρωμής;

Απάντηση: Τα παραστατικά που αφορούν σε δαπάνες που δεν έχουν εξοφληθεί μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης πληρωμής, δεν είναι επιλέξιμα.

(Βλ. άρθρο 13 της ΥΑ)

58. Είναι αποδεκτές οι εξοφλήσεις μέσω επιταγών τρίτων ή συναλλαγματικών ;

Απάντηση : Όχι, δεν είναι αποδεκτές.

(Βλ. άρθρο 23 παρ. 18 της ΥΑ)

59. Είναι επιλέξιμη η δαπάνη που αφορά την πληρωμή με τη χρήση μετρητών αγοράς αγαθών ή λήψης υπηρεσιών αξίας άνω των πεντακοσίων (500) ευρώ (προ ΦΠΑ);

Απάντηση : Για κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας άνω των πεντακοσίων (500) ευρώ (προ ΦΠΑ), θα πρέπει η τμηματική ή ολική εξόφλησή της, να γίνεται μόνο με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής.

(Βλ. άρθρο 23 παρ. 18 της ΥΑ)

60. Είναι επιλέξιμη η δαπάνη που αφορά την πληρωμή με τη χρήση μετρητών αγοράς αγαθών ή λήψης υπηρεσιών αξίας κάτω των πεντακοσίων (500) ευρώ (προ ΦΠΑ);

Απάντηση : Για κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας κάτω των πεντακοσίων (500) ευρώ (προ ΦΠΑ), θα πρέπει η τμηματική ή ολική εξόφλησή της, να γίνεται είτε με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής είτε με μετρητά.

(Βλ. άρθρο 23 παρ. 18 της ΥΑ)

61. Ποια δικαιολογητικά θα πρέπει να προσκομίζει ο δικαιούχος υποχρεωτικά , εκτός από τιμολόγια, για την επιβεβαίωση εξόφλησης συναλλαγών με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής;

Απάντηση : Για την επιβεβαίωση της εξόφλησης των ανωτέρω συναλλαγών ο δικαιούχος θα πρέπει να προσκομίζει υποχρεωτικά εκτός από τα τιμολόγια:

- Αντίγραφο κίνησης (extrait) του Λογαριασμού του Έργου για το σύνολο της ελεγχόμενης χρονικής περιόδου.
- Αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50) ή καρτέλα από υποσύστημα διαχείρισης προμηθευτών για το σύνολο των προμηθευτών που σχετίζονται με τις δηλωθείσες δαπάνες.

Τα εξοφλημένα τιμολόγια θα πρέπει είτε να αναγράφουν τη λέξη «ΕΞΟΦΛΗΘΗ» στο σώμα τους και να φέρουν σφραγίδα και υπογραφή του εκδότη, είτε να συνοδεύονται από εξοφλητική απόδειξη στην οποία θα αναφέρεται και ο τρόπος εξόφλησης και τα τιμολόγια που αφορά.

(Βλ. άρθρο 23 παρ. 18 της ΥΑ)

62. Επιτρέπεται ο κατακερματισμός δαπάνης;

Απάντηση : Δεν επιτρέπεται η έκδοση μεγαλύτερου αριθμού τιμολογίων με σκοπό την μετάπτωση σε κατηγορία για την οποία η εξόφληση των δαπανών αυτών προβλέπεται να γίνεται με μετρητά.

(Βλ. άρθρο 23 παρ. 18 της ΥΑ)

63. Ποια είναι η διαδικασία υποβολής ξενόγλωσσων τιμολογίων;

Απάντηση : Σε περιπτώσεις προμηθειών από το εξωτερικό, για τα τιμολόγια που είναι ξενόγλωσσα απαιτείται μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα από επίσημο φορέα ώστε να καταστεί δυνατή η πιστοποίηση της επιλεξιμότητας της δαπάνης. Επίσης, πρέπει να προσκομίζονται για την πιστοποίηση των δαπανών όλα τα συνοδευτικά έγγραφα και οι αντίστοιχες τραπεζικές συναλλαγές, ώστε να είναι δυνατή η ύπαρξη αξιόπιστης διαδρομής ελέγχου για την προμήθεια, τη διακίνηση και την παράδοση των προϊόντων και την εξόφληση του προμηθευτή.

(Βλ. άρθρο 23 παρ. 18 της ΥΑ)

64. Πως πιστοποιείται η υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου;

Απάντηση : Για τη Δράση 2, η διαδικασία πιστοποίησης της ορθής εφαρμογής του επιχειρησιακού σχεδίου ξεκινά με την τελική αίτηση πληρωμής που αφορά στο πιλοτικό έργο. Στην περίπτωση που υλοποιείται παραγωγική επένδυση στο πλαίσιο των Υπομέτρων 4.1 και 4.2.1 η ορθή εφαρμογή της επενδυτικής δαπάνης και η ολοκλήρωση της πράξης στο σύνολό της ξεκινά με την τελική αίτηση πληρωμής. Η διαδικασία πιστοποίησης περιλαμβάνει οπωσδήποτε μία (1) επιτόπια επίσκεψη στον τόπο υλοποίησης του ή στο σημείο που θα επιλεγεί από τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης ως καταλληλότερο (ή καταλληλότερα). Ο αριθμός των επιτόπιων επισκέψεων δύναται να αυξηθεί αν κριθεί απαραίτητο από τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης.

(Βλ. άρθρα 23 παρ. 1 και 24 παρ. 6 της ΥΑ)

65. Μπορεί να ανακληθεί μία αίτηση πληρωμής;

Απάντηση : Οι δικαιούχοι μπορούν να υποβάλλουν ηλεκτρονικά στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων αίτημα ανάκλησης της αίτησης πληρωμής. Το εν λόγω αίτημα υπογεγραμμένο από τον Συντονιστή και συνοδευόμενο από όλα τα κατά περίπτωση σχετικά δικαιολογητικά κατατίθεται στον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης το αργότερο εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή του. Η ανάκληση επαναφέρει τον δικαιούχο στη θέση που βρισκόταν πριν υποβάλλει την εν λόγω αίτηση πληρωμής.

Δεν μπορεί να υποβληθεί αίτημα ανάκλησης ως προς τα μέρη που έχουν ελεγχθεί και για τα οποία έχουν διαπιστωθεί ευρήματα ή εφόσον έχει αναγγελθεί επιτόπια επίσκεψη στον δικαιούχο.

(Βλ. άρθρο 25 της ΥΑ)

66. Είναι υποχρεωτική η διάδοση των αποτελεσμάτων της πιλοτικής εφαρμογής του Επιχειρησιακού Σχεδίου;

Απάντηση : Η διάδοση των αποτελεσμάτων της πιλοτικής εφαρμογής του επιχειρησιακού σχεδίου είναι υποχρεωτική σε εθνικό επίπεδο μέσω του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου και σε ευρωπαϊκό επίπεδο μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (EIP – AGRI)

(Βλ. άρθρο 6 παρ. 1 της ΥΑ)

67. Πότε μία πράξη θεωρείται ολοκληρωμένη;

Απάντηση : Εφόσον διαπιστωθεί ορθή ολοκλήρωση του φυσικού αντικειμένου (πυλοτικού έργου) και η τελική αίτηση πληρωμής κριθεί ως επιτυχής, η πράξη θεωρείται ολοκληρωμένη. Διευκρινίζεται ότι ως ορθή ολοκλήρωση του φυσικού αντικειμένου νοείται η ολοκλήρωση του πυλοτικού έργου όπως αυτό έχει προβλεφθεί στην αίτηση στήριξης και την απόφαση ένταξης, ανεξαρτήτως των αποτελεσμάτων, θετικών ή αρνητικών).

(Βλ. άρθρο 24 παρ. 13 της ΥΑ)

68. Με ποιον τρόπο αποδεικνύεται η συμμετοχή της Επιχειρησιακής Ομάδας ή μελών αυτής σε ανταγωνιστικά προγράμματα εθνικής ή διεθνούς εμβέλειας στον αγροδιατροφικό τομέα; Τι εννοείται με τον όρο συμμετοχή;

Απάντηση : Η συμμετοχή της Επιχειρησιακής Ομάδας ή μελών αυτής αποδεικνύεται με την προσκόμιση βεβαίωσης/απόφασης έγκρισης/ένταξης στο πρόγραμμα.

69. Ποιος είναι ο φορέας Μεταφοράς Τεχνογνωσίας;

Απάντηση : Οποιοδήποτε μέλος της Ε.Ο. έχει αναπτύξει τεχνογνωσία σχετική με το αντικείμενο του έργου.